

Diergezondheidszorg Vlaanderen vzw

Contactadres: Industrielaan 29 - 8820 TORHOUT

Maatschappelijke zetel: Hagenbroeksesteenweg 167 - 2500 LIER

BTW BE 0409.450.856 • RPR Antwerpen - afdeling Mechelen

info@dgz.be • 078 05 05 23 • www.dgz.be

Jaarlijkse Monitoring van de Kwaliteit van de Runderoormerken

1 januari 2018 – 31 december 2018

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Inhoud van de monitoring.....	5
3	Conformiteit.....	5
3.1	Visuele Controle.....	5
3.1.1.	Inleiding.....	5
3.1.2	Resultaten.....	5
4	Cijfermateriaal.....	7
4.1	Marktverdeling.....	7
4.1.1	Marktverdeling primo-oormerken.....	7
4.1.2	Marktverdeling hermerkingsoormerken.....	9
4.2	Percentage waarbij het type van het primo-oormerk verschilt van het type van het eerste hermerkingsoormerk.....	10
4.3	Verliespercentage van het eerste oormerk (per oormerktype).....	11
4.4	Totaal percentage verlies.....	14
5	Klachtmeldingen.....	15
5.1	Levering.....	15
5.1.1	Niet geleverd (binnen de termijn).....	15
5.1.2	Onvolledig geleverd.....	16
5.1.3	Verkeerd geleverd.....	16
5.2	Kwaliteit.....	16
5.3	Overige.....	17
6	Leveringstermijnen.....	17
6.1	Inleiding.....	17
6.2	Resultaten.....	18
7	Samenvatting.....	21

1 Inleiding

Sinds de zomer van 2006 zijn er voor runderen meerdere oormerktypes van verschillende leveranciers op de markt (Tabel 1).

In 2018 kwamen twee nieuwe oormerken op de markt. Het eerste is een variant van het Senior Ultraflex TST oormerk van Allflex, waarbij een tube met vloeistof voorzien wordt voor DNA onderzoek (roze bedrukking i.p.v. wit). Dezelfde variant van het Ultra Elektronisch HDX/BVD oormerk werd ook beschikbaar. Deze oormerken zijn voorlopig enkel beschikbaar voor veehouders die werken met 'Fokken op Maat' of 'FokkerijData Plus' van CRV.

TABEL 1 MARKT VOOR OORMERKTYPES VOOR RUNDEREN (VLAANDEREN)

Oormerktype	Leverancier	Nummer erkenning	Datum erkenning	Datum start verdeling	Datum einde verdeling
Ultra	Allflex	SVD 51	< 2005	2002	/
Senior Senior	Allflex	BE 113	26/07/05	01/06/06	/
M7 Metalen Punt	Merko	BE 121	26/07/05	01/06/06	16/05/14
M-Flex 1a Composite	Metagam	BE 132	26/07/05	01/08/06	/
M-Flex 1a	Metagam	BE 131	26/07/05	01/08/06	/
Senior Ultra TST (BVD-oorweefselstaal)	Allflex	BE 114	05/01/11	01/03/12	30/05/17
Q-Flex	BFlex	BE 151	15/09/11	12/09/13	/
Q-Flex Lab Tag	BFlex	BE 152	03/07/15	14/12/15	/
M8	Merko	BE 122	04/07/14	02/12/15	/
M8 BVD	Merko	BE 123	03/09/14	02/12/15	/
Senior Ultraflex TST (BVD-oorweefselstaal)	Allflex	BE 117	30/03/17	31/05/17	/
Ultra Elektronisch HDX/BVD	Allflex	BE 115	08/2013	01/12/17	/
Ultra Elektronisch FDX/BVD	Allflex	BE 116	08/2013	01/12/17	/
Senior Ultraflex TST (BVD/DNA-oorweefselstaal)	Allflex	BE 117	30/03/17	10/12/18	/
Ultra Elektronisch HDX/BVD (BVD/DNA-oorweefselstaal)	Allflex	BE 115	08/2013	10/12/18	/

Om de kwaliteit-prijsverhouding regelmatig te toetsen zette DGZ een systematische monitoring op. Deze informatie ondersteunt de rundveehouders in het maken van de juiste keuze op het vlak van kwaliteit-prijs bij de aankoop van nieuwe oormerken. Deze monitoring werd gestart op 1 augustus 2006. Dit verslag betreft het 12de jaar (zie Tabel 2).

TABEL 2 OVERZICHT MONITORINGJAREN

Periode	Jaar van de monitoring
1 aug 2006 – 31 juli 2007	Jaar 1
1 aug 2007 – 31 juli 2008	Jaar 2
1 aug 2008 – 31 juli 2009	Jaar 3
1 aug 2009 – 31 juli 2010	Jaar 4
1 aug 2010 – 31 aug 2011	Jaar 5
1 sep 2011 – 31 aug 2012	Jaar 6
1 sep 2012 – 31 aug 2013	Jaar 7
1 sep 2013 – 31 aug 2014	Jaar 8
1 sep 2014 – 31 aug 2015	Jaar 9
1 sep 2015 – 31 dec 2016	Jaar 10 a
1 jan 2016 – 31 dec 2016	Jaar 10 b
1 jan 2017 – 31 dec 2017	Jaar 11
1 jan 2018 – 31 dec 2018	Jaar 12

In jaar 5 werd ervoor gekozen om het monitoringjaar met 1 maand op te schuiven. Daardoor kwam het monitoringjaar overeen met het kwaliteitsjaar binnen de unit I&R van DGZ en konden de resultaten gemakkelijker gecombineerd worden.

In monitoringjaar 10 was er terug sprake van een verschuiving van het kwaliteitsjaar. Omwille van de beoogde synergie tussen de verschillende afdelingen van DGZ werd er namelijk geopteerd om de kwaliteitsjaren van de verscheidene ISO normen op elkaar af te stemmen. Vanaf dat moment werd er gekozen om het monitoringjaar gelijk te stellen met het kalenderjaar. Dit betekende echter dat de volledige periode van monitoringjaar 10 in deze overgangsfase 16 maanden zou omvatten. Daarom werd de 10e jaargang eenmalig opgesplitst in monitoringjaar 10 a en 10 b, waardoor de continuïteit en vergelijkbaarheid verzekerd werd.

2 Inhoud van de monitoring

In Tabel 3 staat een overzicht van de verschillende onderdelen van de jaarlijkse monitoring en wordt beschreven hoe ze uitgevoerd worden.

TABEL 3 INHOUD VAN DE MONITORING

Item	Beschrijving
Conformiteit	De conformiteit van de oormerken wordt steekproefsgewijs geëvalueerd. Dit gebeurt a.d.h.v. een visuele controle
Cijfermateriaal	Volgende gegevens worden bepaald: <ul style="list-style-type: none">• marktverdeling van primo- en hermerkingsoormerken• percentage waarbij het type van het primo-oormerk verschilt van het type van het eerste hermerkingsoormerk• verliespercentage van het eerste oormerk• totaal verliespercentage
Klachtmeldingen	Klachtmeldingen m.b.t. de levering of kwaliteit van de oormerken worden bijgehouden en indien nodig overgemaakt aan de leverancier.
Leveringstermijnen	Voor alle bestellingen wordt gecontroleerd of de contractueel vastgelegde leveringstermijn wordt nageleefd.

3 Conformiteit

3.1 Visuele Controle

3.1.1. Inleiding

Alle oormerktypes werden aan een visuele controle onderworpen. Voor elk oormerktype werden de opmetingen twee keer per monitoringjaar uitgevoerd: eenmaal voor de primo- en eenmaal voor de hermerkingsoormerken (met uitzondering van de BVD-types aangezien deze niet bestaan als hermerkingsoormerk).

Bij de beoordeling werd rekening gehouden met het feit of de gecontroleerde punten al dan niet vermeld staan in de nationale en de Europese wetgeving. Punten die in geen van beiden vermeld staan, werden beschouwd als een meerwaarde voor het oormerk, maar daarom niet noodzakelijk.

3.1.2 Resultaten

De resultaten van de visuele controles staan voor alle oormerktypes vermeld in Tabel 4. Er werden geen non-conformiteiten vastgesteld binnen de wetgeving, wel een aantal betreffende de extra beoordeelde elementen (buiten de wetgeving). Zo zijn er verschillende oormerken die een slordige en/of scheve opdruk hebben maar waarbij de leesbaarheid niet in het gedrang komt.

Vaak zijn er ook minimale gietranden en/of scheurranden aanwezig maar vermoedelijk niet hinderend. Lotnummers en productiedata zijn niet altijd aanwezig op het oormerk.

TABEL 4 RESULTATEN VISUELE CONTROLE PER OORMERKTYPE MONITORINGJAAR 12

Onderwerp	Ultra (ook NL en FR versie)	Senior Senior	M-Flex 1A Comp.	M-Flex 1A	Q- Flex	M8	Q-Flex Lab Tag	M8 BVD	Senior Ultra- flex TST	Ultra elektr HDX/BVD	Senior Ultraflex TST (DNA)	Ultra elektr HDX/BVD (DNA)
1. Opmetingen												
Hoogte van mannelijk en vrouwelijk plaatje van het eerste oormerk**	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Breedte van mannelijk en vrouwelijk plaatje van het eerste oormerk**	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hoogte van tekens van het eerste oormerk**	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Inscripties												
1 ^{ste} lijn: in geval van verlies, hermerkingsnummer in Romeinse cijfers en dit zowel op mannelijk als vrouwelijk plaatje*	+	+	+	+	+	+	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2 ^{de} lijn: ISO-code van het land, controlegetal van het officieel nummer en de eerste vier cijfers van het officieel nummer en dit zowel op mannelijk als vrouwelijk plaatje*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 ^{de} lijn: de streepjescode (numeriek type 128 die de numerieke ISO-code van België 056 bevat, gevolgd door de 9 cijfers van het officieel nummer) zowel op mannelijk als vrouwelijk plaatje*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4 ^{de} lijn: de laatste vier cijfers van het officieel nummer en dit zowel op mannelijk als vrouwelijk plaatje*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Zegel 'SVD/BE' gevolgd door erkenningsnummer bij zowel mannelijk als vrouwelijk plaatje*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vermelding van lotnummer / productiemaand en -jaar op mannelijk of vrouwelijk plaatje	+/+	+/+	-/+	-/+	+/+	+/ \pm	+/+	\pm / \pm	+/+	+/+	+/+	+/+
Vermelding van firmanaam / oormerktype op mannelijk of vrouwelijk plaatje	+/+	+/-	-/-	-/-	-/+	-/-	-/+	-/-	+/+	+/+	+/+	+/+
3. Kleur												
Oormerkplaatjes (zalm)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Inscriptie (zwart)*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4. Vormgeving												
Zijaanzicht van de verbindingspen moet bij voorkeur conisch zijn	+	+	\pm	\pm	\pm	+	\pm	+	+	+	+	+
Punt moet scherp en hard zijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Oppervlakte plaatjes moeten glad zijn	\pm	+	+	+	+	+	\pm	+	+	+	+	+
Omtrek van de verbindingspen moet rond zijn	\pm	+	+	+	+	+	+	+	+	+	\pm	+
Er mogen geen gietranden op oppervlak van de plaatjes aanwezig zijn	+	\pm	\pm	\pm	\pm	+	\pm	\pm	\pm	\pm	\pm	\pm

* Conform vermeldingen in nationale wetgeving (KB 23/03/2011) ** Conform vermeldingen in Europese wetgeving (Verordening EG nr. 911/2004 van de commissie van 29 april 2004)
Legende tekens: + = goed, +- = matig, - = onvoldoende, n.v.t. = niet van toepassing

4 Cijfermateriaal

Onderstaande cijfers betreffen gegevens over primo- en hermerkingsoormerken die in Vlaanderen werden verdeeld tijdens de verschillende monitoringjaren (zie Tabel 2).

4.1 Marktverdeling

TABEL 5 TOTAAL AANTAL VERDEELDE PRIMO- EN HERMERKINGSOORMERKEN TIJDENS DE 12 MONITORINGJAREN (VLAANDEREN)

	Primo-oormerken	Hermerkingsoormerken
Jaar 1	489.181	189.312
Jaar 2	470.084	135.394
Jaar 3	488.831	108.414
Jaar 4	470.619	101.747
Jaar 5	512.027 (\pm 473.000/jaar*)	97.739 (\pm 90.000/jaar*)
Jaar 6	460.139	90.601
Jaar 7	466.416	88.705
Jaar 8	418.401	97.467
Jaar 9	555.730	99.819
Jaar 10 a	516.905	99.365
Jaar 10 b	511.584	102.362
Jaar 11	500.995	112.602
Jaar 12	500.793	139.618

* Resultaten voor een periode van 12 maanden i.p.v. 13 maanden

Door de jaren heen bleef het aantal verdeelde primo-oormerken tamelijk stabiel. De stijging in jaar 9 (2014-2015) was het gevolg van het BVD-programma met daarbij de introductie van het oormerktype Senior Ultra-TST. Hierdoor werden in eerste instantie de bestellingen wat uitgesteld, met daarna een grote toename van het aantal bestellingen eind 2014.

In de eerste jaren van de monitoring was er een duidelijke daling van het verlies van de primo-oormerken (zie 4.4). Dit ging gepaard met een dalende trend bij het aantal verdeelde hermerkingsoormerken. De laatste jaren stagneerde het verlies en werden er meer primo-oormerken verdeeld, wat leidde tot een groter aantal hermerkingsoormerken. Het voorbije jaar werden er minder primo-oormerken verdeeld en meer hermerkingen besteld.

4.1.1 Marktverdeling primo-oormerken

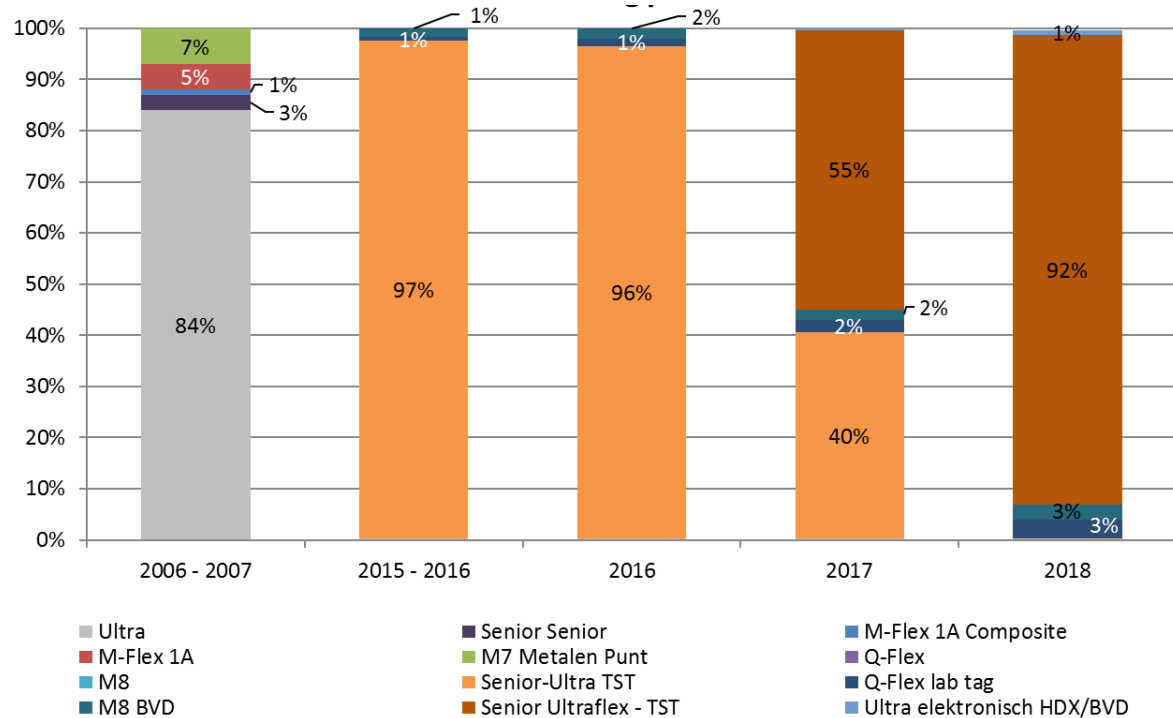
Sinds het openstellen van de markt voor de nieuwe oormerktypes (augustus 2006) zagen we een gestage groei voor primo-oormerken. In het begin werd de grootste groei opgetekend voor het type M7 Metalen Punt, tot bleek in de resultaten van de jaarlijkse monitoring dat de kwaliteit van dit oormerk inzake de houdbaarheid onaanvaardbaar was geworden. Op basis van deze resultaten en de continue melding van klachten over dit oormerktype werd in mei 2014 besloten om dit type van de markt te halen.

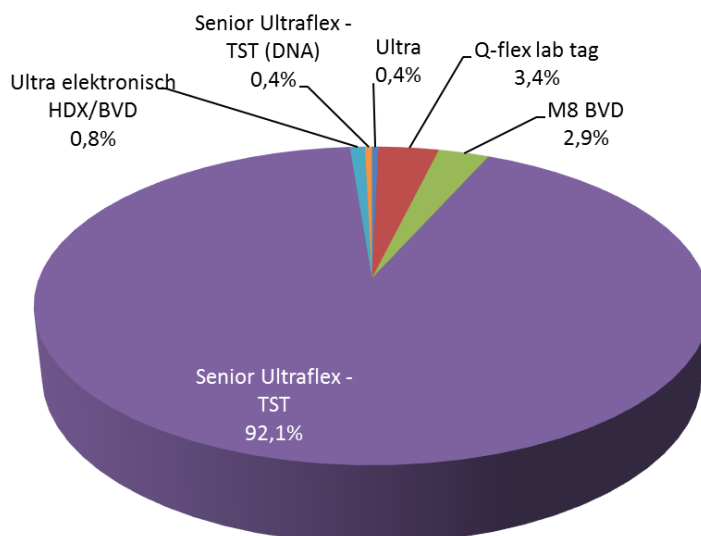
Voor de primo-oormerken werd vroeger het grootste gedeelte van de markt ingenomen door het type Ultra, het type dat al verdeeld werd vóór de markt werd opengesteld. Sinds 2012 is het BVD-oormerk Senior-Ultra TST op de markt, dit type evolueerde naar een marktaandeel van 97% in 2015 - 2016. Dit grote aandeel is uiteraard te wijten aan de invoering van het verplichte BVD-bestrijdingsprogramma sinds 1 januari 2015.

Het Senior Ultra TST oormerk verdween van de markt op 31/05/2017 en de nieuwe generatie BVD oormerk Senior Ultraflex TST zorgde in 2018 voor een marktaandeel van 92% (zie Figuur 1). Voor het derde jaar op rij zien we een beperkte daling in dit aandeel. Dit kan mogelijk verklaard worden doordat sinds december 2015 ook de BVD oormerken Q-Flex Lab Tag en M8 BVD op de markt kwamen (meer in detail te zien in Figuur 2).

FIGUUR 1 EVOLUTIE MARKTVERDELING (%) VOOR PRIMO-OORMERKEN (VLAANDEREN)

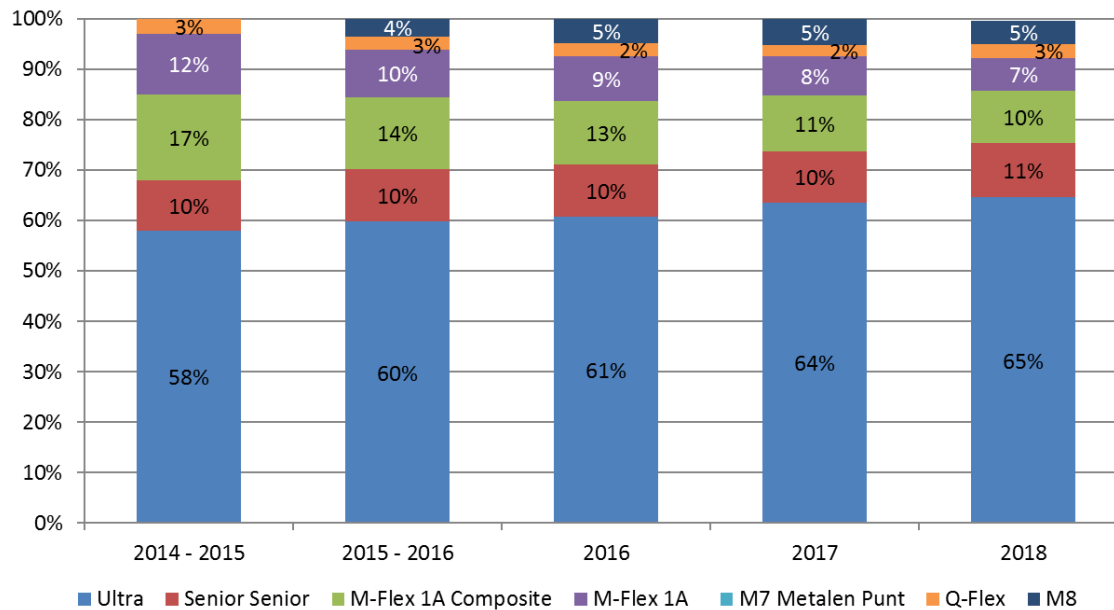
FIGUUR 2 MARKTVERDELING (%) PRIMO-OORMERKEN 2018

4.1.2 Marktverdeling hermerkingsoormerken

FIGUUR 3 EVOLUTIE MARKTVERDELING (%) VOOR HERMERKINGSOORMERKEN (VLAANDEREN)

Voor de hermerkingsoormerken kan een gelijkaardige trend waargenomen worden als voor de primo-oormerken: een gestage groei van de nieuwe oormerktypes sinds het openstellen van de markt. Het langst bestaande type Ultra neemt 65% van de markt in. Verder werd de markt grotendeels verdeeld tussen M-Flex 1A Composite (10%), Senior Senior (11%) en M-Flex 1A (7%). De oormerktypes Senior Ultra-TST, Senior Ultraflex TST, Q-Flex Lab tag, M8 BVD, Ultra elektronisch HDX/BVD en Ultra elektronisch FDX/BVD en hun DNA varianten zijn niet beschikbaar als hermerkingsoormerk.

4.2 Percentage waarbij het type van het primo-oormerk verschilt van het type van het eerste hermerkingsoormerk

Voor alle bestellingen van hermerkingsoormerken met hermerkingsnummer I werd nagekeken wat het type van het oorspronkelijke primo-oormerk was, want dit is het oormerk dat uitviel. We vergeleken het oormerktype van het bestelde hermerkingsoormerk met het oormerktype van het uitgevallen primo-oormerk. De bedoeling was na te gaan in hoeveel procent van de gevallen een veehouder beslist van type te veranderen tussen de bestelling van een paar primo-oormerken en het eerste hermerkingsoormerk.

Voor hermerkingsoormerken met een hoger hermerkingsnummer (II, III, IV, ...) werd deze vergelijking niet gemaakt, omdat bij deze oormerken niet kan bepaald worden welk type uitgevallen is. Verder werden bij deze berekening enkel deze bestellingen in acht genomen waarbij de besteller (verantwoordelijke) van het hermerkingsoormerk dezelfde was als de besteller (verantwoordelijke) van het primo-oormerk.

TABEL 6 PERCENTAGE WAARBIJ HET TYPE VAN HET PRIMO-OORMERK VERSCHILT VAN HET TYPE VAN HET EERSTE HERMERKINGSOORMERK PER MONITORINGJAAR (VLAANDEREN)

Monitoring-jaar	Ultra	Senior Senior	M7 Metalen Punt*	M-Flex 1A Composite	M-Flex 1A	Q-Flex	M8
2010-2011	26%	39%	51%	61%	57%	n.v.t.	n.v.t.
2011-2012	24%	41%	52%	56%	56%	n.v.t.	n.v.t.
2012-2013	22%	35%	58%	43%	55%	n.v.t.	n.v.t.
2013-2014	18%	34%	69%	46%	51%	n.v.t.	n.v.t.
2014-2015	17%	35%	100%	24%	55%	49%	n.v.t.
(2015-)2016	24%	31%	100%	43%	62%	30%	n.v.t.
2017	15%	36%	100%	44%	64%	44%	n.v.t.
2018	16%	33%	100%	42%	65%	51%	n.v.t.

n.v.t.: gezien de kleine aantallen werd in dit jaar het % verschil niet berekend

*M7 Metalen Punt is sinds 2014 niet meer op de markt.

De oormerken voor BVD (of DNA) oorweefselstaalname staan niet in het overzicht. Deze types zijn niet beschikbaar als hermerkingsoormerk, waardoor de veehouder steeds een ander type kiest.

Het percentage waarbij het type van het primo-oormerk verschilt van het type van het eerste hermerkingsoormerk bedraagt voor Ultra 16% in 2018. Dit betekent dat van alle verloren primo-oormerken van het type Ultra 16% werd vervangen door een oormerk van een ander type. De voorbije jaren viel altijd op dat deze percentages voor de recentere types hoger lagen. Men houdt nog steeds gemakkelijker vast aan het al langer op de markt zijnde Ultra dan aan de andere types.

4.3 Verliespercentage van het eerste oormerk (per oormerktype)

Voor alle bestellingen van hermerkingsoormerken met hermerkingsnummer I werd nagekeken van welk type het oorspronkelijke primo-oormerk was. Dit is immers het oormerk dat uitgevallen is. Voor hermerkingsoormerken met een hoger hermerkingsnummer (II, III, IV, ...) werd deze vergelijking niet gemaakt omdat bij deze oormerken niet met zekerheid kan bepaald worden welk type uitgevallen is.

Het verliespercentage van het eerste oormerk werd bepaald door het aantal bestellingen van het eerste hermerkingsoormerk te delen door het totaal aantal dierequivalenten waarvoor nog geen hermerkingsoormerk werd besteld. Er werd rekening gehouden met de termijn dat de dieren geregistreerd waren in de databank. Hierbij geldt dat 1 dierequivalent gelijk is aan 1 dier dat gedurende het hele monitoringjaar geleefd heeft.

De bedoeling van deze berekening was na te gaan hoeveel procent van het eerste oormerk verloren werd.

TABEL 7 VERLIESPERCENTAGE BINNEN X JAAR NA DE GEBORTE VAN HET DIER (VLAANDEREN)

% VERLIES PER JAAR CUMULATIEF	Ultra	Senior Senior	M-Flex 1A Composite	M-Flex 1A	M7 Metalen Punt	Q-Flex	Senior Ultra TST	Q-Flex Lab Tag	M8 BVD	Senior Ultraflex TST	Ultra elektronisch HDX/BVD
0-1 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,9%	1,3%	2,1%	2,0%	2,0%
0-2 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	2,9%	3,1%	3,6%	2,1%	n.v.t.
0-3 jaar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%	7,9%	3,3%	4,6%	n.v.t.	n.v.t.
0-4 jaar	0,9%	1,0%	1,7%	4,2%	22,7%	20,0%	14,7%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
0-5 jaar	2,5%	2,7%	5,0%	13,0%	57,7%	30,4%	15,9%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
0-6 jaar	3,7%	3,9%	7,6%	20,5%	76,0%	n.v.t.	16,0%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
0-7 jaar	4,4%	4,6%	9,0%	24,4%	82,7%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
0-8 jaar	4,8%	5,1%	9,7%	26,2%	85,0%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
0-9 jaar	5,1%	5,2%	10,0%	26,8%	85,6%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
0-10 jaar	5,2%	5,3%	10,1%	27,1%	85,9%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
>10 jaar	5,4%	5,4%	10,1%	27,1%	86,0%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

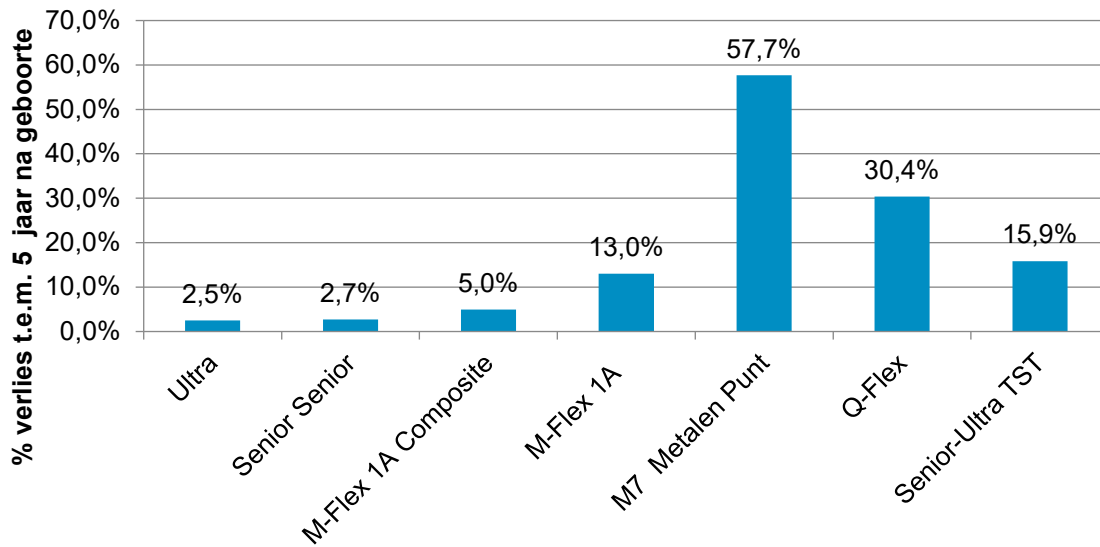
n.v.t. gezien de oormerken nog niet voor dergelijke periode beschikbaar zijn op de markt

In bovenstaande tabel wordt het procent verlies van het eerste oormerk in kaart gebracht voor de eerste hermerkingen van het betreffende type, besteld in monitorjaar 11. De percentages zijn cumulatief per type, dit betekent dat een dier dat zijn oormerk verloor na 2 jaar ook wordt meegenomen in het verliespercentage van de daaropvolgende jaren. Om de verschillende oormerktypes te vergelijken, wordt steeds binnen dezelfde periode gekeken, d.w.z. oormerken die even lang in het oor van de dieren zaten.

De types Senior Senior, M7 Metalen Punt, M-Flex 1A en M-Flex 1A Composite worden verdeeld sinds de zomer van 2006. Het type Ultra werd al enkele jaren daarvoor verdeeld (zie Tabel 1 voor datum start verdeling). Het verliespercentage van alle hiervoor genoemde oormerktypes kan dus berekend worden tot meer dan 10 jaar na de geboorte. Voor Senior-Ultra TST kan er vergeleken worden tot 6 jaar na geboorte, voor Q-Flex tot 5 jaar, voor Q-Flex Lab Tag, M8 en M8 BVD tot 3 jaar na geboorte en voor het recentste oormerk is dit beperkt tot maximaal 1 jaar na geboorte.

FIGUUR 4 VERLIESPERCENTAGE IN DE PERIODE VAN 0 T.E.M. 5 JAAR NA DE GEBOORTE VAN HET DIER (VLAANDEREN, CFR. GELE LIJN IN TABEL 7).

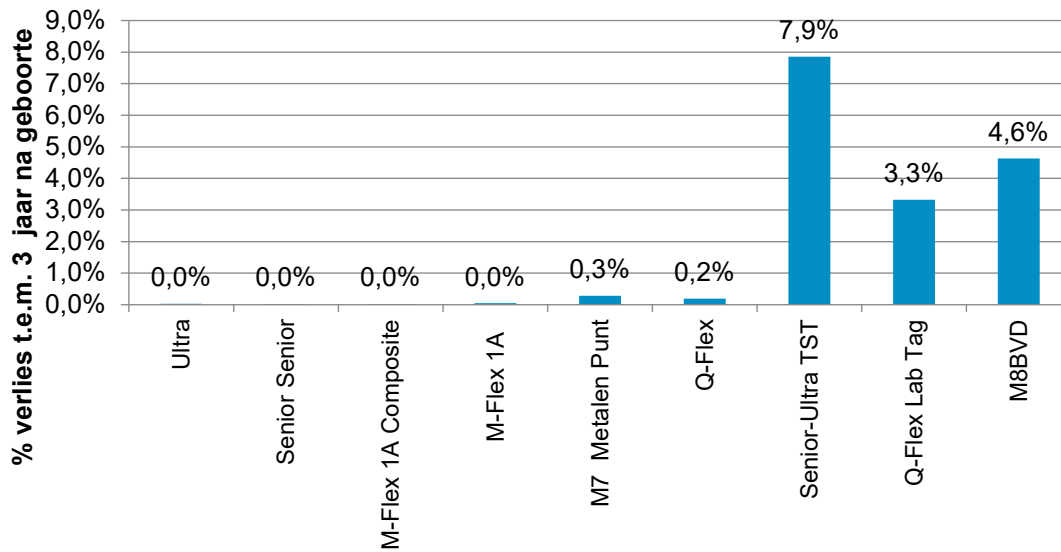
Bovenstaand figuur geeft de bestellingen van de eerste hermerkingen in 2018 weer. Dit betekent dat oormerken met een hoger hermerkingsnummer niet meegenomen zijn in dit overzicht.

Opvallend in de percentages t.e.m. 5 jaar na geboorte is dat het verlies van de conventionele oormerken M-Flex 1a en Q-Flex met respectievelijk 13% en 30,4% hoger ligt dan het verlies van de andere conventionele oormerken en, in het geval van het Q-Flex oormerk, ook hoger dan het BVD oormerk (zie Figuur 4).

Belangrijk om te vermelden is dat een paar primo-oormerken van het BVD type één gedeelte bevat voor oorweefselstaalname (ene oor van het dier) en één conventioneel gedeelte van het type Ultra (andere oor van het dier). Wanneer een hermerking wordt besteld, kan niet afgeleid worden welk gedeelte is uitgevallen: het gedeelte voor de oorweefselstaalname of het conventionele gedeelte. Deze opmerking geldt ook voor de BVD oormerken besproken bij figuren 5 en 6.

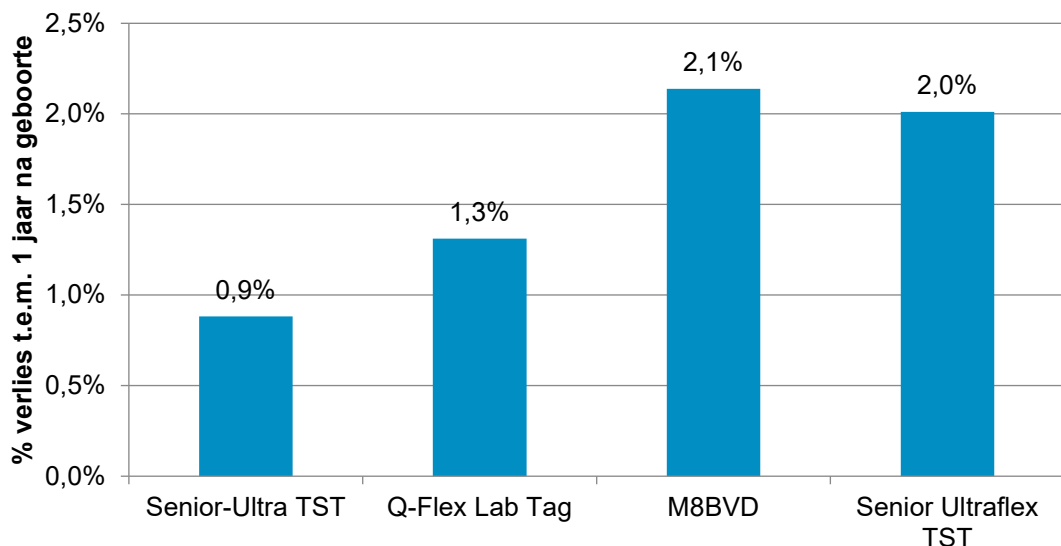

FIGUUR 5 VERLIESPERCENTAGE IN DE PERIODE VAN 0 T.E.M. 3 JAAR NA DE GEBORTE VAN HET DIER (VLAANDEREN, CFR. ORANJE LIJN IN TABEL 7).

Bij de hermerkingen voor BVD-oormerken t.e.m. 3 jaar na de geboorte zien we de volgende verliespercentages: voor het type Q-Flex Lab Tag 3,3%, voor M8 BVD 4,6% en voor Senior-Ultra TST 7,9% (zie Figuur 5). Er is bijna geen verlies van conventionele oormerken gedurende deze periode.

FIGUUR 6 VERLIESPERCENTAGE IN DE PERIODE VAN 0 T.E.M. 1 JAAR NA DE GEBORTE VAN HET DIER (VLAANDEREN, CFR. GROENE LIJN IN TABEL 7).

Het verliespercentage t.e.m. 1 jaar na de geboorte voor gaat van 0,9% voor Senior Ultra TST tot 2,1% voor het M8 BVD oormerk (Figuur 6). Voor dezelfde periode bedroeg het verliespercentage voor het type Q-Flex Lab Tag 1,3% en voor Senior Ultraflex TST 2,0%. Er zijn in dit monitoringjaar minder oormerken van het type Senior Ultra TST die binnen het eerste jaar kunnen uitvallen gezien dit oormerk in de loop van 2017 niet meer op de markt was.

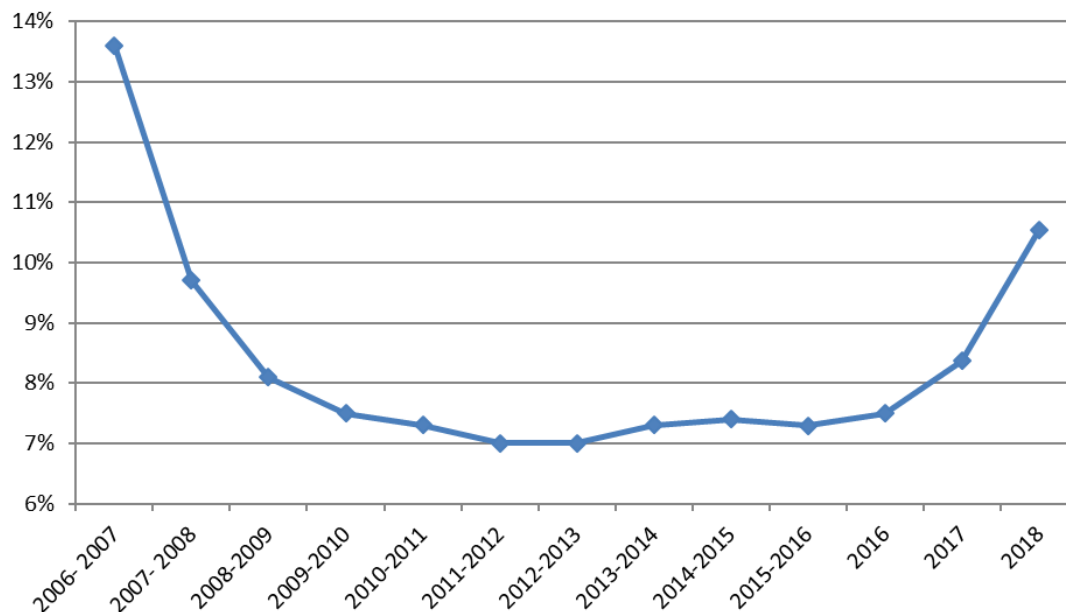

4.4 Totaal percentage verlies

In § 4.3 werd enkel het verliespercentage berekend voor het eerste primo-oormerk. De reden hiervoor is dat enkel bij bestelling van het eerste hermerkingsoormerk, we met zekerheid weten welk type primo-oormerk uitgevallen is. Voor hermerkingsoormerken met een hoger hermerkingsnummer (II, III, IV, ...) werd deze vergelijking niet gemaakt omdat bij deze oormerken niet kan bepaald worden welk type uitgevallen is.

Wanneer het type oormerk dat uitgevallen is buiten beschouwing wordt gelaten, is het echter wel mogelijk het totaal verliespercentage te berekenen over Vlaanderen. Dit percentage werd, ongeacht het oormerktype, ongeacht de leeftijd van het dier en voor alle hermerkingsnummers (dus niet enkel het eerste hermerkingsoormerk), berekend door het totaal aantal bestelde hermerkingen te delen door het totaal aantal dierequivalenten (ongeacht het hermerkingsnummer) (zie Figuur 7).

FIGUUR 7 TOTAAL VERLIESPERCENTAGE TIJDENS DE 12 MONITORINGJAREN (VLAANDEREN)

Het totaal verliespercentage in Vlaanderen vertoonde een dalende trend in de eerste monitoringjaren en stabiliseerde de laatste jaren. Dit wijst er op dat de kwaliteit van de oormerken (op gebied van uitval) beduidend verbeterde gedurende de eerste monitoringjaren, gevolgd door een stabilisering van enkele jaren. Deze stabiele periode is onderbroken, eerst met de lichte stijging in monitoringjaar 10 b (7,5%) en in het huidige monitoringjaar door een verdere stijging van het verliespercentage tot 10,5%. Voor het eerst sinds 2006-2007 overschrijdt het verliespercentage 10%.

Stel: een veehouder had tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018 honderd dieren (alle leeftijden) die gemerkt waren met een willekeurig oormerktype. Bij deze dieren waren er zowel dieren die nog géén oormerk verloren hadden, als dieren die al één of meerdere malen een oormerk verloren hadden. Dan heeft deze veehouder in dit jaar een totaal van 10,5 hermerkingsoormerken moeten bijbestellen.

5 Klachtmeldingen

Klachten worden in de meeste gevallen geregistreerd naar aanleiding van reacties van de veehouders. Soms gebeurt dit ook naar aanleiding van interne checks bij DGZ. Klachten worden telefonisch of schriftelijk ontvangen en onmiddellijk geregistreerd in een intern systeem. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen individuele klachten (van toepassing op één veehouder) en algemene klachten (van toepassing op verschillende veehouders). Indien nodig wordt de klacht door DGZ doorspeeld naar de leverancier en, wanneer mogelijk, koppelt DGZ die terug naar de veehouder.

TABEL 8 OVERZICHT VAN HET AANTAL EN TYPE KLACHTEN GEREGEREED TIJDENS MONITORINGJAAR 12 (VLAANDEREN)

Type	Subtype	Allflex	Bflex	Merko	Metagam	TOTAAL
Levering	Niet of te laat	87	6	7	11	111
	Onvolledig	9	0	1	0	10
	Verkeerd	19	0	1	4	24
Kwaliteit		242	3	2	0	247
Overige		18	5	2	1	26
Eindtotaal		375	14	13	16	418

In totaal werden 418 klachtendossiers geregistreerd over runderoormerken (of –materiaal) van de leveranciers Allflex, Merko, Metagam en Bflex in monitoringjaar 12. Dit is een stijging ten opzichte van de 265 klachten die in monitoringjaar 11 werden geregistreerd.

Het aantal klachten is voornamelijk gerelateerd aan het marktaandeel van de leveranciers (zie figuur 1 en 3), maar er is toch een beperkte trend zichtbaar in de verhouding van het aantal klachten per leverancier. Zo is het percentage klachten voor Allflex gestegen t.o.v. vorig monitoringjaar, gedaald voor Merko en gelijkaardig gebleven voor Bflex en Metagam.

Globaal gezien gingen de klachten hoofdzakelijk over kwaliteit en pakketten die niet of niet binnen de termijn geleverd werden.

Er werd geen algemene klacht geregistreerd. De algemene klacht die vorig jaar opgestart werd in verband met verlies BVD wordt wel nog steeds opgevolgd. Zesmaandelijks worden alle verliezen van Senior Ultra TST oormerken in kaart gebracht en worden deze gegevens gedeeld met de leverancier Allflex.

5.1 Levering

5.1.1 Niet geleverd (binnen de termijn)

De termijn waarbinnen de pakketten vanuit de fabriek moeten verzonden worden, is contractueel vastgelegd met de leveranciers. Op regelmatige basis wordt er nagegaan of deze termijnen worden gerespecteerd. Indien nodig wordt dit opgenomen met de leverancier(s). Bijkomend wordt nog een marge gerekend voor de verzendingsduur bij de post of koerierdienst. Als een pakket binnen deze termijn nog niet aangekomen is en de veehouder dit meldt aan DGZ, wordt

hiervoor een klacht 'niet geleverd (binnen de termijn)' geregistreerd. Na het doorlopen van een interne procedure wordt beslist de oormerken al dan niet onmiddellijk opnieuw te bestellen.

In totaal zijn er 111 klachten van dit type.

- Voor 51 klachten werd 'spoorloos na verzending' genoteerd. Hier geeft de leverancier aan dat alles correct verstuurd werd, maar werd het materiaal niet ontvangen.
- In 41 gevallen was de oorzaak het verlies van een pakket na verzending (met de post of koerierdienst). Een groot deel van deze klachten is te wijten aan de koerierdiensten die geen briefje achterlieten met informatie over waar het pakket afgehaald kon worden.
- In de resterende 19 gevallen bleek de oorzaak te liggen bij de leverancier,
 - o 15 x Allflex
 - o 3 x Bflex
 - o 1 x Merko

5.1.2 Onvolledig geleverd

Van dit type werden er 10 klachten geregistreerd. Het ging om pakketten waarbij één of meerdere oormerken ontbraken of om ontbrekend materiaal (tang, pin, handleiding, register). In de meeste van de gevallen ligt de oorzaak bij de leverancier (Allflex, Bflex en Merko) of bij de koerierdienst.

- 9 x Allflex
 - o 3 x leverancier
 - o 4 x koerierdienst
 - o 2 x overige: onduidelijkheid oorzaak
- 1 x Merko

5.1.3 Verkeerd geleverd

In totaal zijn er 24 klachten van dit type. Meestal betreft het pakketten die afgeleverd worden bij de verkeerde veehouder. Af en toe werd het adres niet volledig op het etiket afgedrukt en enkele malen was er sprake van een verwisseling van de adressticker die op de envelop werd aangebracht door de leveranciers. Bij de andere helft van de klachten ligt de oorzaak bij een foutieve aflevering van de koerierdienst.

5.2 Kwaliteit

Er zijn voor dit type 247 klachten geregistreerd.

- 242 x Allflex
 - o 196 x kwaliteit van BVD-oormerken
 - o 46 x kwaliteit dienstverlening DPD
- 3 x Bflex (lege recipienten)
- 2 x Merko
 - o 1 x kwaliteit dienstverlening Merko
 - o 1 x overige, onduidelijkheid oorzaak

5.3 Overige

Er zijn nog 26 overige klachten waarbij de oorzaak niet eenduidig is. Vaak zijn deze klachten gerelateerd aan de kwaliteit van de oormerken, kwaliteit van de dienstverlening door de koeriers en het niet of te laat leveren van pakketten.

6 Leveringstermijnen

6.1 Inleiding

Bestellingen van veehouders komen bij DGZ terecht per post, fax, e-mail of via Veeportaal. Deze bestellingen worden automatisch gegroepeerd per oormerktype (Ultra, Senior Senior, Senior Ultra-TST, M-Flex 1A, M-Flex 1A Composite, Q-Flex, Q-Flex Lab Tag, M8 of M8 BVD) en per model (primo-oormerk of hermerkingsoormerk). Tangen en pinnen worden apart of samen met de oormerken besteld.

Deze gegroepeerde bestellingen worden dagelijks naar de leverancier gestuurd. De grootte van deze bestellingen verschilt sterk naargelang oormerktype en model. Eén bestelling van DGZ naar de leverancier bevat meestal bestellingen van verschillende veehouders. Van zodra de leverancier een dergelijke gegroepeerde bestelling ontvangt, stuurt deze een ontvangstbevestiging naar DGZ. Van zodra de bestelling uit de fabriek vertrekt, stuurt de leverancier een verzendbevestiging naar DGZ.

Tabel 9 toont een overzicht van de contractueel vastgelegde termijnen voor het versturen van een ontvangst- en verzendbevestiging. Bij de contractonderhandelingen kon een kortere leveringstermijn afgedwongen worden voor hermerkingsoormerken van Allflex en Bflex dan voor die van Merko en Metagam.

De termijn voor de ontvangstbevestiging betreft het aantal werkdagen tussen de plaatsing van de bestelling door DGZ bij de leverancier en de verzending van de ontvangstbevestiging door de leverancier. De termijn voor de verzendbevestiging betreft het aantal werkdagen tussen de ontvangstbevestiging en de datum van vertrek van de bestelling uit de fabriek (zoals meegedeeld door de leverancier). De registratietermijn die aan de bestelling (door DGZ) voorafgaat en de verzendingstermijn van het pakket (door de post of koerierdienst) zitten niet vervat in de contractueel vastgelegde termijnen.

TABEL 9 OVERZICHT CONTRACTUEEL VASTGELEGDE TERMIJNEN VOOR ONTVANGST- EN VERZENDBESTIGING (IN WERKDAGEN, VLAANDEREN)

	Bestelling → Ontvangstbevestiging	Ontvangstbevestiging → Verzendbevestiging		Bestelling → Verzendbevestiging	
		Primo- oormerken	Hermerkings- oormerken	Primo- oormerken	Hermerkings- oormerken
Allflex	1	10	1	11	2
Merko	1	10	1	11	2
Metagam	1	10	5	11	6
Bflex	1	10	1	11	2

6.2 Resultaten

Tabel 10 geeft aan bij hoeveel procent van de bestellingen de contractueel vastgelegde termijn tussen het plaatsen van de bestelling en het verzenden vanaf de fabriek nageleefd wordt per leverancier.

TABEL 10 PERCENTAGE VAN DE BESTELLINGEN WAARBIJ DE VASTGELEGDE TERMIJN TUSSEN BESTELLING EN VERZENDBEVESTIGING NAGELEEFD WORDT – HUIDIG MONITORINGJAAR (VLAANDEREN)

	PRIMO-OORMERKEN		HERMERKINGSOORMERKEN	
	Aantal dagen contractueel vastgelegd	% bestellingen waarbij termijn nageleefd	Aantal dagen contractueel vastgelegd	% bestellingen waarbij termijn nageleefd
Allflex	11	88 %	2	100 %
Merko	11	80 %	2	48 %
Metagam	11	100 %	6	100 %
Bflex	11	94 %	2	95 %

Tabel 11 en Tabel 12 tonen de evolutie van de resultaten van de voorbije monitoringjaren voor respectievelijk primo- en hermerkingsoormerken.

TABEL 11 PERCENTAGE VAN DE BESTELLINGEN WAARBIJ DE VASTGELEGDE TERMIJN TUSSEN BESTELLING EN VERZENDBEVESTIGING NAGELEEFD WORDT VOOR PRIMO-OORMERKEN – PER MONITORINGJAAR (VLAANDEREN)

	Jaar 1	Jaar 8	Jaar 9	Jaar 10 a	Jaar 10 b	Jaar 11	Jaar 12
Allflex	99%	95%	90%	98%	93%	87%	88%
Merko	100%	100%	n.v.t.	88%	82%	52%	80%
Metagam	100%	99%	100%	100%	100%	100%	100%
Bflex	n.v.t.	99%	100%	85%	85%	96%	94%

n.v.t. geen oormerken op de markt

De termijn voor primo-oormerken wordt bij Metagam voor alle bestellingen nageleefd. Bij Allflex en in sterke mate bij Merko worden de leveringstermijnen beter gerespecteerd, bij Bflex zien we een kleine terugval.

TABEL 12 PERCENTAGE VAN DE BESTELLINGEN WAARBIJ DE VASTGELEGDE TERMIJN TUSSEN BESTELLING EN VERZENDBEVESTIGING NAGELEEFD WORDT VOOR HERMERKINGSOORMERKEN – PER MONITORINGJAAR (VLAANDEREN)

	Jaar 1	Jaar 8	Jaar 9	Jaar 10 a	Jaar 10 b	Jaar 11	Jaar 12
Allflex	97%	91%	100%	99%	99%	97%	100%
Merko	100%	100%	n.v.t.	99%	96%	46%	48%
Metagam	100%	99%	100%	99%	98%	100%	100%
Bflex	n.v.t.	93%	89%	71%	72%	97%	95%

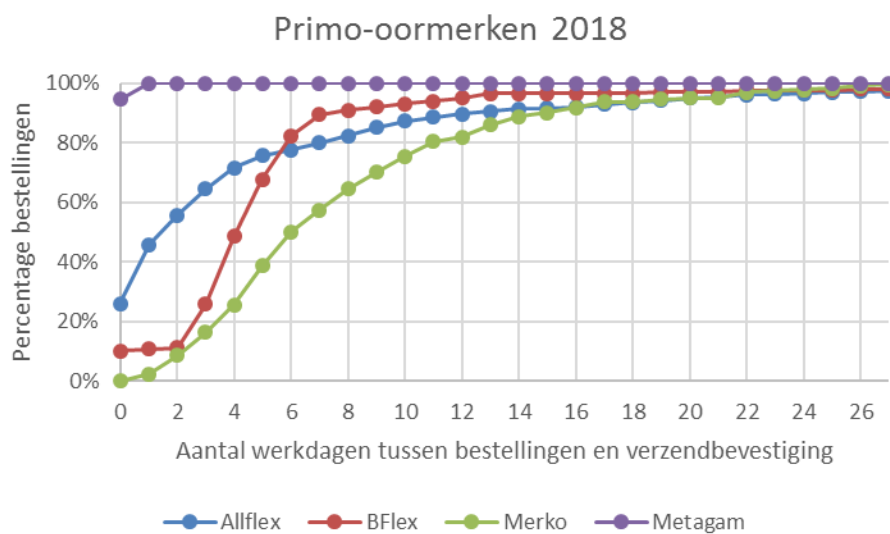
n.v.t. geen oormerken op de markt

Algemeen zien we dat de vastgelegde leveringstermijn van de hermerkingen meer gerespecteerd wordt dan die van de primo-oormerken. Metagam en Allflex leveren alles tijdig, Bflex levert voor 95% tijdig. Merko scoort nog steeds laag met een percentage van 48% voor tijdige leveringen. Bij deze laatste liggen geen grote issues aan de basis van dit percentage maar zien we globaal genomen een iets bredere verzendtermijn dan contractueel vastgelegd met een gemiddelde van 3.5 werkdagen.

Afgezien van deze contractueel afgesproken termijnen, kunnen er tussen de leveranciers nog verschillen vastgesteld worden. Figuur 8 toont het effectieve aantal dagen tussen bestelling en verzendbevestiging voor primo-oormerken. De contractueel vastgelegde termijn bedraagt 11 dagen voor alle leveranciers.

FIGUUR 8 OVERZICHT TERMIJN VERZENDBESTIGINGEN VAN PRIMO-OORMERKEN (VLAANDEREN)

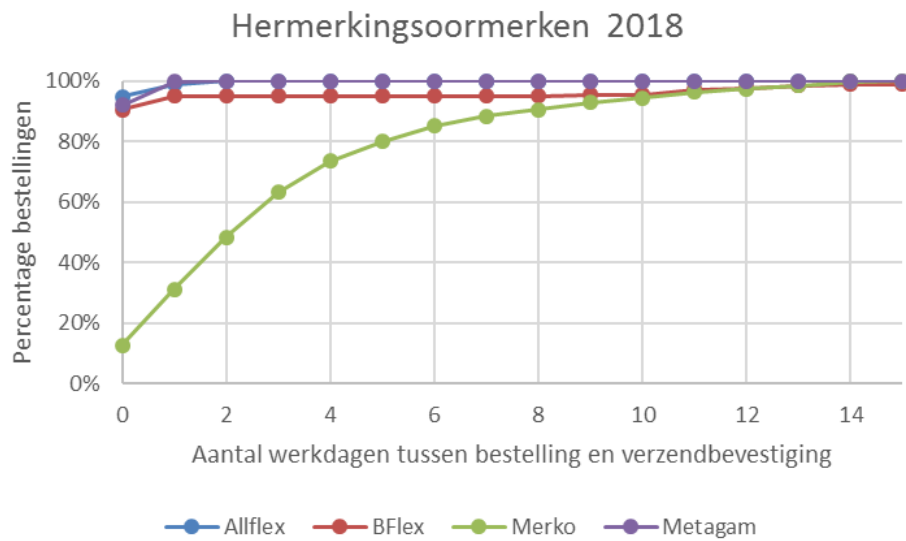

Bij Metagam wordt de verzendbevestiging voor een groot deel van de bestellingen van primo-oormerken verstuurd op dezelfde dag als het plaatsen van de bestelling. Bij de andere oormerkleveranciers is de trend voor het versturen van de verzendbevestigingen meer gespreid en gericht naar de contractueel afgesproken leveringstermijn.

Figuur 9 toont het effectieve aantal dagen tussen bestelling en verzendbevestiging voor de hermerkingsoormerken. Voor de leveranciers Allflex, Bflex en Merko bedraagt deze termijn 2 dagen, voor Metagam is dit 6 dagen.

FIGUUR 9 OVERZICHT TERMIJN VERZENDBEVESTIGINGEN VAN HERMERKINGSOORMERKEN (VLAANDEREN)

Allflex, Bflex en Metagam versturen de verzendbevestiging voor een groot deel van de bestellingen op dezelfde dag als het plaatsen van de bestelling. Bflex, Allflex en Metagam houden dezelfde trend als vorig jaar. Merko vertoont net als vorig jaar een merkkelijk lagere score dan de overige leveranciers.

7 Samenvatting

Om de kwaliteit-prijsverhouding regelmatig te toetsen, werd een systematische monitoring opgezet. Deze informatie kan de rundveehouders helpen in het maken van de juiste keuze op het vlak van kwaliteit en prijs.

In een eerste gedeelte werd de **conformiteit** (Hoofdstuk 3) van de oormerken geëvalueerd aan de hand van visuele controles. Er werden geen non-conformiteiten vastgesteld binnen de wetgeving.

In een tweede gedeelte werden een aantal **cijfers** berekend (Hoofdstuk 4).

Eerst werd de **marktverdeling** van de verschillende types bekeken. In augustus 2006 werd de markt opengesteld voor nieuwe oormerktypes. Ook in 2018 kwamen er nieuwe oormerken op de markt, meer bepaald: het Senior Ultraflex TST oormerk met mogelijkheid tot DNA-oorweefselstaalname en het Ultra elektronisch HDX/BVD oormerk met mogelijkheid tot DNA-oorweefselstaalname. Deze oormerken zijn voorlopig enkel beschikbaar voor veehouders die werken met 'Fokken op Maat' of 'FokkerijData Plus' van CRV.

Het primo-oormerk Senior Ultra TST oormerk verdween van de markt op 01/07/2017 en het nieuwe generatie BVD oormerk Senior Ultraflex TST heeft in 2018 een marktaandeel van 92%. Bij de hermerkingsoormerken is het grootste aandeel nog steeds voor het type Ultra (65%), Oormerktypes voor BVD-oorweefselstalen zijn niet beschikbaar als hermerkingsoormerk.

Ook het **percentage waarbij het type van het primo-oormerk verschilt van het type van het eerste hermerkingsoormerk op hetzelfde beslag** werd bekeken. Net zoals in de voorbije jaren hield men gemakkelijker vast aan het Ultra oormerk dat al het langst op de markt is. Van alle verloren primo-oormerken van het type Ultra werd slechts 16% vervangen door een oormerk van een ander type. De BVD primo-oormerken worden hierbij niet meegenomen, deze zijn niet beschikbaar als hermerkingsoormerk, waardoor de veehouder steeds een ander type kiest.

Tenslotte werd ook het **verliespercentage van het eerste oormerk** per oormerktype berekend. Alleen voor de periode 0 tot en met 1 jaar na geboorte van het dier kunnen alle oormerktypes vergeleken worden, omdat alleen dan ook de nieuwste oormerken op de markt waren. We zien dat de conventionele oormerken (allemaal 0% verlies) beter scoren dan de oormerken voor oorweefselstaalname. Van deze BVD-oormerken vertonen Senior Ultra TST en Senior Ultraflex TST een verlies van respectievelijk 0,9% en 2,0% binnen het jaar, voor Q-Flex Lab tag is dit 1,3% en voor M8 BVD is dit 2,1%.

Als we verruimen naar de periode van 0 tot en met 3 jaar na geboorte zien we voor de BVD-types volgende verliespercentages: voor Q-Flex Lab Tag 3,3%, voor M8 BVD 4,6%, voor Senior Ultra TST 7,9%.

Belangrijk om te vermelden is dat één paar primo-oormerken van de soort BVD uit twee delen bestaat: één gedeelte voor oorweefselstaalname voor het ene oor van het dier en één conventioneel gedeelte voor het andere oor van het dier. Uit de bestelling van de hermerking kan niet afgeleid worden welk gedeelte is uitgevallen (oorweefselstaalname- of conventionele gedeelte).

Het **totaal verliespercentage in Vlaanderen** vertoonde een duidelijke dalende trend in de eerste monitoringjaren van 13,6% in monitoringjaar 1 tot 7% in monitoringjaren 6 en 7. Het verliespercentage stagneerde tussen 7% en 7,5% tem monitoringjaar 10b. Vanaf monitoringjaar 11 is opnieuw een stijgende trend waarneembaar met respectievelijk 8,4% en in 2018 (jaar 12) 10,5% verlies over heel Vlaanderen.

In een derde gedeelte werden de **klachtmeldingen** met betrekking tot levering en kwaliteit van de oormerken beschreven (Hoofdstuk 5). In totaal werden 418 klachtendossiers geregistreerd in monitoringjaar 12 over runderoormerken (of –materiaal) van de leveranciers Allflex, Merko, Metagam en Bflex. Dit is een stijging in vergelijking met het vorige monitoringjaar (265 dossiers). Allflex ontving de meeste klachten, maar bezit ook het grootste marktaandeel ten opzichte van de andere leveranciers.

Globaal gezien gingen de klachten het voorbije jaar hoofdzakelijk over de kwaliteit van de oormerken (247). Veel van deze klachten zijn gerelateerd aan het verlies van de Senior Ultra TST oormerken. Daarop volgend gaan de klachten voornamelijk over pakketten die niet of niet binnen de contractueel vastgelegde termijn geleverd werden (111).

Tenslotte werd voor alle bestellingen gecontroleerd of de contractueel vastgelegde **termijn voor het versturen van de verzendbevestiging** werd nageleefd (Hoofdstuk 6). De termijn voor primo- en hermerkingsoormerken wordt bij Metagam voor alle bestellingen nageleefd, naar analogie met vorig jaar. Ook bij Allflex en Bflex is de tijdigheid gelijkaardig gebleven in vergelijking met de vorige monitoring (88% primo en 100% hermerkingen voor Allflex en 94% primo en 95% hermerkingen voor Bflex). Merko heeft zich herpakt wat betreft de primo-oormerken (van 52% naar 80%) en blijft laag scoren voor hermerkingen (48%).